

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 /Перегуда Є.В./

30 серпня 2022 р.

Розробник силябусу

 Ярошук І.В./

СИЛАБУС

Соціальна відповідальність

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

- 1) Шифр за освітньою програмою: ВК
- 2) Навчальний рік: 2022-2023
- 3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
- 4) Форма навчання: денна, дистанційна.
- 5) Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки».
- 6) Спеціальність, назва освітньої програми: 051 «Економіка». ОПП «Економіка підприємства»
- 8) Статус освітньої компоненти: Дисципліна фахової підготовки, вибіркового компонента
- 9) Семестр: 3
- 11) Контактні дані викладача:
К.і.н., доцент Ярошук Інна Володимирівна.
i.yaroshchuk@knuba.edu.ua; yaroshchuk.inna@ukr.net
Контакти: (097)0985826, ауд. 431 центрального корпусу КНУБА.
- 12) Мова викладання: українська
- 13) Пререквізити Менеджмент, Регіональна економіка, Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Маркетинг.
- 14) Мета курсу є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій для забезпечення їхньої соціально відповідальної діяльності.
- 15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентні ості
1.	ПРН1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК08 СК09 СК12
2.	ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження.	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК04 СК08 СК12

3.	ПРН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК04 СК08 СК12
4.	ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК04 СК08 СК12
5.	ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК12
6.	ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК12
7.	РН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження.	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК04 СК08 СК12
8.	РН17. Застосовувати сучасні практики формування соціальної відповідальності на основі взаємодії держави, бізнесу, громадянського суспільства і окремого індивіда.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження.	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ЗК08 СК08 СК12

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
20	10	-	1	60	Залік
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS				3	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30	

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

Модуль 1. Соціальна відповідальність як стратегія збалансованого розвитку.

Змістовий модуль 1. Сутність і основні поняття соціальної відповідальності.

Лекція 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства. (2 год.).

Лекція 2. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.

(2.год.).

Лекція 3. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності. (2 год.).

Змістовий модуль 2. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Лекція 4. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності підприємств Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. (2 год.).

Лекція 5. Законодавство України у сфері праці як основа соціальної відповідальності у відносинах з працівниками. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності. (2 год.).

Лекція 6. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності. (2 год.).

Змістовий модуль 3. Соціальна відповідальність в будівельній галузі.

Лекція 7. Екологічна компонента соціальної відповідальності. (2 год.).

Лекція 8. Принципи і напрямки впровадження КСВ у сфері захисту навколишнього середовища. (2 год.).

Лекція 9. Соціальна відповідальність в будівельній галузі. (2 год.).

Лекція 10. Реалізація програм СВ. Роль волонтерських організацій у формуванні СВ. Міжнародні стандарти та ініціативи у сфері соціальної відповідальності. (2 год.).

Семінари:

Семінар 1. Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Держава як суб'єкт соціальної відповідальності. (2 год.)

1. Сутність, види, категорії соціальної відповідальності.
2. Еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності.
3. Соціальна відповідальність у системі сталого розвитку.
4. Підстави соціальної відповідальності.
5. Принципи соціальної відповідальності.
6. Держава як суб'єкт соціальної відповідальності.
7. Сутність та параметри розвитку соціальної відповідальності людини.
8. Соціальна держава.

Семінар 2. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти (2 год.).

1. Соціальна відповідальність освіти та науки.
2. Співпраця бізнесу і освіти.
3. Організація діяльності з соціальної відповідальності підприємства.
4. Сучасні моделі корпоративної соціальної відповідальності.

Семінар 3 Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності. (2 год.)

1. Корпоративна соціальна відповідальність у внутрішньому середовищі
2. Міжнародне законодавче регулювання трудових відносин на основі соціальної відповідальності бізнесу (СВБ)
3. Забезпечення достойної праці у системі КСВ
4. Корпоративне громадянство
5. Укладання угод про соціальне партнерство між корпораціями та адміністративними, муніципальними утвореннями.
6. Спонсорство як форма соціального партнерства та інструмент формування соціальної відповідальності бізнесу.
7. Соціальне партнерство – система відносин між працедавцями і найманими працівниками, при яких в рамках соціального миру відбувається узгодження їх найважливіших соціально-трудова інтересів.

Семінар 4. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. Законодавство України у сфері праці як основа соціальної відповідальності у відносинах з працівниками. Екологічна компонента соціальної відповідальності. (2 год.).

1. Фактори ефективності функціонування інструментів КСВ в управлінні організацією
2. Рівні і показники соціальної відповідальності бізнесу.
3. Зовнішні та внутрішні чинники розвитку соціальної відповідальності в Україні.
4. Активізація діяльності підприємств щодо розвитку соціально відповідального бізнесу.
5. Напрямки державної політики сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
6. Сутність екологічної відповідальності. Еволюція концепцій екологічної відповідальності.
7. Елементи екологічної відповідальності бізнесу. Досвід реалізації принципів екологічної відповідальності. Шляхи посилення екологічної відповідальності.

Семінар 5. Соціальна відповідальність в будівельній галузі. (2 год.).

1. Державний контроль в будівництві і житлово-комунальному господарстві.
2. Місцеве самоврядування, будівництво та житлово-комунальне господарство.
3. Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і житлово - комунальному господарстві.

Питання до підсумкового контролю:

1. Історія розвитку соціальної відповідальності. Суть і значення соціальної відповідальності. Сфери прояву соціальної відповідальності.
2. Соціальна відповідальність і соціально-етичний маркетинг. Переваги соціальної відповідальності.
3. Суть міжнародних ініціатив та критеріїв ефективності СВ. Суть європейської моделі корпоративної соціальної відповідальності.
4. Регіональні розбіжності та підходи до формування соціальної відповідальності.
5. Модель корпоративної соціальної відповідальності.
6. Організаційне управління як один із ключових аспектів соціальної відповідальності.
7. Формування корпоративної соціальної відповідальності щодо довкілля.
8. Практика соціальної відповідальності українських підприємств.
9. Формування соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами та соціально відповідальний маркетинг.
10. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів.
11. Екологічна відповідальність бізнесу.
12. Принципи добросовісної конкуренції та етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
13. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій.
14. Вплив громади на роботу компаній і відповідальність компаній перед населенням.
15. Функціонування фондів громад.
16. Співпраця бізнес-структур із неурядовими організаціями.
17. Взаємозв'язок корпоративної культури організації та соціальної відповідальності.
18. Формування корпоративної культури і її структури.
19. Законодавство України у сфері праці як основа СВ у відносинах із працівниками.
20. Основи формування інформаційної політики у сфері корпоративної соціальної відповідальності.
21. Побудова системи комунікацій із корпоративної соціальної відповідальності
22. Етапи становлення соціальної відповідальності бізнесу.
23. Соціальні принципи регулювання конкуренції.
24. Система мотивації персоналу.
25. Соціальний діалог.
26. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.
27. Соціальне партнерство.
28. Колективний договір та його вплив на СВ.
29. Соціально відповідальна держава.
30. Соціально відповідальне суспільство.
31. Роль волонтерських організацій у формуванні СВ.
32. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.
33. Екологічна відповідальність як складова соціальної відповідальності.
34. Практика партнерства між роботодавцями і працівниками.
35. Структура управління корпоративної соціальної відповідальності.
36. Форми прояву соціальної відповідальності. Принципи соціальної відповідальності.
37. Правила соціально відповідальної поведінки у процесі професійного добору персоналу.
38. Принципи побудови системи екологічного менеджменту відповідно до міжнародних екологічних стандартів.
39. Державний контроль в будівництві і житлово-комунальному господарстві.
40. Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і житлово - комунальному господарстві.

Політика щодо відвідування

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

18) Основна література:

Методичне забезпечення

1. Зацарний В.В. Конспект лекцій з дисципліни. «Основи охорони праці». Київ, 2016. 74 с. URL: http://opcb.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/09/%D0%9E%D0%9E%D0%9F_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B91.pdf

Колосок А. М. Корпоративна соціальна відповідальність. Конспект лекцій / А. М. Колосок. – Луцьк: ПП Поліграфія, 2012 – 91 с.

2. Колосок А. М. Корпоративна соціальна відповідальність. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання / А. М. Колосок. – Луцьк : ПП Поліграфія, 2013. – 24 с.

3. Колосок А. М. Корпоративна соціальна відповідальність. Методичні вказівки до самостійної роботи / Колосок А. М. – Луцьк: ПП Поліграфія, 2013 – 17 с.

4. Колосок А. М. Корпоративна соціальна відповідальність. Методичні вказівки до практичної роботи / Колосок А. М. – Луцьк: ПП Поліграфія, 2013 – 25 с.

Базова

1. Балуєва О.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Маріуполь: ДонДУУ, 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>

2. Вовк Ю.А., Вовк І.П. Охорона праці в галузі: навч. посіб. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2015. 172 с. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17983/1/К_охорони_праці. Київ, 2016. 74 с. URL: http://opcb.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/09/%D0%9E%D0%9E%D0%9F_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B91.pdf

3. Олійник О.О. Соціальна відповідальність: Навч. посіб. Рівне, 2017. 222 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/Соціальна%20відповідальність.%20Олійник%20О.О.pdf>

4. Основи охорони праці: підручник / М.С. Одарченко та ін. Харків: Стиль-Издат, 2017. 334 с. <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1840/1/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E%D0%A5%D0%9E%D0%A0%D0%9E%D0%9D%D0%90%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%A6%D0%86.pdf>

5. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», 2015. 180 с. <http://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>

6. Перший каталог КСВ-ініціатив, 2019. URL: https://drive.google.com/file/d/1OKa10p2DJ_4oV_7sJEujAUy_1WQ2IqjD/view

7. Практики КСВ в Україні 2019. Центр «Розвиток КСВ». Київ, 2019. 152 с. URL: <https://csr-ukraine.org/research/praktiki-ksv-v-ukraini-2019/>

Законодавчі акти, міжнародні договори

8. Законодавство України про охорону праці URL: https://education.profitteh.kiev.ua/mod/page/view.php?id=66ДСТУ_2293:2014. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять. [Чинний від 2015-05-01]. Вид. офіц. Київ, 2015. 13 с. URL: http://web.kpi.kharkov.ua/safetvofliving/wp-content/uploads/sites/171/2017/10/dstu_2293_2014.pdf

9. Міжнародний стандарт SA8000:2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International. URL: https://www.assistem.kiev.ua/doc/sa_8000-2001_rus.pdf

10. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги. URL: <http://iso-management.com/wp-content/uploads/2013/12/OHSAS-18001-2007-.pdf>

11. Міжнародний стандарт ISO 45001:2018. Occupational health and safety management systems – Requirements with guidance for use. Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці – Вимоги та рекомендації до застосування. URL: <https://pqm-online.com>

12. Права людини. URL: <https://youtu.be/Xx-Fpn--y70>

Додаткова література:

13. Бондарук Т.Г., Бондарук І.С. Економічна природа організаційно-економічного механізму соціальної відповідальності бізнесу. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2020. №1-2. С. 57-64. <http://194.44.12.92:8080/xmlui/handle/123456789/4800?show=full>

14. Бочарова Н.А., Щепіліна А.К. Інтегральна оцінка рівня корпоративної соціальної відповідальності підприємства. Економіка транспортного комплексу, 31, 2018. 45-62 <http://etk.khadi.kharkov.ua/article/view/146521/145429>

15. Відповідальність кожного. Що може зробити одна людина? URL: <https://pen.org.ua/publications/vidpovidalnist-kozhnogo-shho-mozhe-zrobyty-odna-lyudyna/>

16. Грішнова О.А., Міщук Г.Ю., Олійник О.О. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: Монографія. Рівне: НУВГП, 2014. 216 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/3713/1/Соціальна%20відповідальність%20зах.pdf>

17. Дідур К.М., Дмитрюк С.П. Економічна ефективність впровадження заходів з охорони праці. Агросвіт. 2020. № 5. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/5_2020/8.pdf

18. До успішності через відповідальність. URL: https://www.zhitomir.info/post_2470.html

19. Екологія. URL: <https://youtu.be/jtviA4MacHs>

20. Людський розвиток в Україні: інституційне підґрунтя соціальної відповідальності : кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; відпов. за випуск О.В. Макарова, О.М. Хмелевська; Ін-т демографії та соціальних досліджень

імені М.В. Птухи НАН України. Київ, 2017. 368 с.
https://www.idss.org.ua/monografii/2017_lud_rozvytok_kolektyvna.pdf
 21. Місцеві громади в стратегії КСВ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=5AQXTWEdUvE>
 22. Олійник О.О. Аналітика реалізації соціальної відповідальності в сфері праці України. Вісник НУВГП. Економічні науки, 2019. № 2(86). С. 46-54 <http://ep3.nuwm.edu.ua/16218/>
 23. Стратегія КСВ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ItjbmGMtFtI#action=sha13re>
 24. Співробітники – ключова група стейкхолдерів компанії. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2MX8whBmUss&list=PLcZUWCUo1LLn3vCYguxlMBRXsdEaJO-ST&index=14>
 25. Як створити ефективну КСВ-стратегію. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_6UVuWIXeaI

20).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання			Підсумковий контроль	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3		
25	25	25	25	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю: Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі заліку (диференційованого), визначеним навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі.

2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

3. Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни погодженням із керівником курсу.

22) Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення признається додаткове заняття для проходження тестування. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/enrol/index.php?id=983>